

Kamila Rudzińska

"Modele polskiej literatury współczesnej we wczesnym okresie jej rozwoju", Stefan Żółkiewski [w:] "Problemy literatury polskiej lat 1890-1939", Wrocław 1972 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 130

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) ŻÓŁKIEWSKI Stefan: Modele polskiej literatury współczesnej we wczesnym okresie jej rozwoju. W: Problemy literatury polskiej lat 1890-1939. Seria 1 pod red. H. Kirchner i Z. Żabickiego przy współudziale M. R. Prażłowskiej. Wrocław 1972. IBL PAN, s. 7-77.

Wychodząc od stwierdzenia historycznej zmienności pozycji literatury i aktywności twórczej w strukturze kultury, autor proponuje opis i analizę głównych tendencji strukturujących kulturę XX wieku. Podejmując tradycję marksistowskiego literaturoznawstwa (Plechano, Mehring, Lukács) i wzbogacając ją doświadczeniami współczesnej semiotyki ukazuje przemiany kultury literackiej w świetle przemian zachodzących w całej kulturze pod wpływem masowych ruchów społecznych, rozwoju technologicznego i rozbudowywania sfery czasu wolnego. Trzy tendencje strukturyzacji kultury - jako upolitycznionej, autotelicznej i masowej - współgrają z trzema modelami świata w literaturze (model prefigurujący przyszłość, model realizacji kanonu i model wypełniania wolnego czasu) oraz z odpowiednimi typami kodów literackich, ról społecznych pisarzy i czytelników.

BP/46/13

K.R.

(I) CIEŚLIKOWSKA Teresa: Polska geneza powieści warsztatowej. W: Z polskich studiów slawistycznych. Seria 4. Prace na VII Międzynarodowy Kongres Slawistów w Warszawie 1973. (Cz.2). Nauka o literaturze. Warszawa 1972. Polski Komitet Slawistów PAN, s. 229-234.

Szkic teoretycznohistoryczny poświęcony omówieniu charakterystycznych cech gatunkowych, tematycznych i formalnych "powieści warsztatowej", a więc takiej, w której pojawiają się uwagi "na temat sztuki literackiej, na temat pisania, tworzenia, bohaterów". Autorka wyodrębnia "powieść warsztatową" spośród innych pokrewnych jej odmian powieściowych, mianowicie: powieści o życiu artystów oraz powieści, które zawierają luźne uwagi o przedmiocie przez siebie prezentowanym. Część historyczną pracy wypełnia skrótowe omówienie polskich powieści warsztatowych - Irzykowskiego, Chwistka, Schulza.

BP/46/14

E.Sz.